

Sebastian Mortensens tale ved SMK Fridays: Take A Break

Taler

Sebastian Mortensen
Personvognsmekanikerlærling

Dato

23. maj 2025

Sted

Statens Museum for Kunst,
København

1

Forestil jer en verden uden mekanikere.

Bilerne de holder stille.

5 Maskinerne går i stå.

Ingen får strøm. Ingen kommer frem.

Mit navn er Sebastian, og jeg er stolt mekanikerlærling.

10 Jeg bygger den verden, vi alle tager for givet – hver eneste dag.

Og alligevel... blev jeg engang set ned på for det valg.

Der var engang, hvor det føltes, som om jeg skulle **undskylde**,

15 at jeg valgte at bruge hænderne – i stedet for at sidde på skolebænken.

Da jeg gik i 9. klasse og skulle vælge min vej, valgte jeg en **erhvervsuddannelse**.

Ud af **26 elever** var jeg den eneste.

20 Det føltes lidt som at gå mod strømmen – som om jeg havde valgt den “forkerte afkørsel” på motorvejen mod fremtiden.

Når jeg spurgte de andre hvorfor de ikke valgte en erhvervsuddannelse sagde mine klassekammerater ting som:

25

"Erhvervsuddannelser? Det er jo mest for **dreng**."

"Hvis du ikke har **karaktererne** til gym, så kan man jo altid **blive tømre eller**

30 **smed”**

"Jeg vil ikke ende med **ondt i ryggen** og **lav løn.**"

35

Og ved I hvad? Jeg blev **vred.**

Ikke fordi folk valgte anderledes.

Men fordi de valgte med **fordomme** som følgesvend – og ikke med **åbenhed** og
40 **respekt.**

Derfor vil jeg i dag sige én ting:

Lad os tage en pause. (Lang pause)

45 En pause fra forestillingen om, at der kun findes **én rigtig vej.**

En pause fra ideen om, at nogle uddannelser er "**finere**" end andre.

En pause fra at dømme mennesker på, om de går i **kedeldragt** eller **jakkesæt.**

50

For virkeligheden er en **anden.**

Mens nogle sidder og **læser** om, hvordan verden fungerer – så lærer vi andre at
få den til at fungere.

Vi **bygger**, vi **reparerer**, vi **installerer** og vi **skaber.**

55

Vi tager ikke bare **noter** – vi tager **ansvar.**

Vi får **løn**, mens vi **lærer.**

60 Og når vi er færdige, har vi ikke bare et **stykke papir** – vi har et **fag.** Et fag vi
kan **leve af.**

Og tro mig:

65 Et stykke papir kan være godt.

Men et håndværk, du kan **mærke i hænderne**, det forsvinder aldrig.

Ikke i en **finanskrise.**

70 Ikke når **robotterne** rykker ind.

Det er noget, du **altid** kan tage med dig.

Det handler ikke om, at én vej er bedre end en anden.

75

Det handler om, at **alle veje er vigtige**.

Når jeg skruer på en bil, ved jeg, at nogen skal bruge den til at **komme på arbejde**.

80 Når en elektriker trækker kabler, gør de det muligt, at du kan **lade din elbil**.

Når en tømrer rejser et hus, så bliver det til et **hjem for en familie**.

Det er **hænderne**, der holder samfundet oppe.

85 Det er **hænderne**, der gør fremtiden mulig.

Så hvorfor ser vi stadig **ned** på det?

Det er tid til at **stoppe op**.

90

Trække vejret.

Og tage en pause – en pause fra **uddannelsessnobberiet**.

95 For vi har brug for hinanden.

Vi har brug for, at nogen **forsker** – og at nogen **fikser**.

At nogen **drømmer** – og at nogen **bygger drømmene** i virkeligheden.

100 Fremtiden bliver ikke skabt af én type mennesker, men af **mange slags talenter**.

Det er, når **hoved og hænder arbejder sammen**, at vi virkelig rykker os.

105 Det er dér, vi bygger noget, der **holder**.

Så lad os bruge denne pause – "**Take a Break**" – til at **se os omkring**.

110 Kig på dine omgivelser: (kort rytmisk pause)

Stole, lamper og højtalere.

Alt er lavet af mennesker, der har valgt en **praktisk vej**.

115 Mennesker, der valgte med **stolthed** – ikke med **skam**.

Mennesker, der ikke bare læste om verden – men **formede** den.

Forestil dig en verden **uden håndværkere**.

120

Ingen bygninger. Ingen broer.

Ingen varme i husene om vinteren. Ingen strøm til din computer.

Det ville være en **kold, mørk og meget stille verden**. (Lang pause)

125 Så lad os **hylde** dét valg. Ikke udskamme det.

Lad os **fejre dem**, der vælger at få **snavs under neglene** for at få hjulene til at køre.

130 Dem, der vælger at **lære med hænderne** såvel som med hovedet.

For når vi tager en pause fra snobberiet, åbner vi døren for **respekt**.

For **ligestilling** mellem bog og boremaskine.

135

For et samfund, hvor **alle har plads** – og **alle gør en forskel**.

Så næste gang du hører nogen sige, at en erhvervsuddannelse er **plan B** – så sig:

140 "Nej, det er **plan Byg. Plan Skab. Plan Bidrag**."

Take a Break – og tænk dig om.

145 For kun når vi holder op med at **dømme**, begynder vi for alvor at **forstå hinanden**.

Og kun når vi **forstår hinanden**, kan vi bygge en fremtid, hvor **alle kan være stolte**.

150

Og her til sidst vil jeg gerne efterlade jer med et billede – og et citat.

Forestil jer en **byggeplads**.

155 Der er støv i luften, hammerlyde og en masse mennesker i arbejdstøj.
Midt i det hele står en ung **lærling**. Han har sved på panden og værktøj i bæltet.
Ved siden af går en **arkitekt** med tegninger under armen.

Begge er **nødvendige**. Ingen af dem kan undvære den anden.

160

Og det er præcis dét, vi skal huske:

Det er ikke dem, der peger og planlægger, der **alene bygger fremtiden**.

Det er også dem, der **bruger hænderne**.

165 Brug maleriet

Det afspejler sig også i maleriet. Manden med den høje hat står og peger og bestemmer. Men der ville ikke kunne blive produceret noget uden alle arbejderne

170

Som en gammel mester engang sagde til mig:

“Et samfund uden håndværkere er som en bil uden motor – flot at se på, men den kommer ingen vegne.”

175 Så lad os tage den pause. (kort rytmisk pause)

Pause fra fordommene.

Pause fra snobberiet.

Pause til at se hinanden – **rigtigt**.

180

Tak for jeres tid.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Agitationstale

190 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/sebastian-mortensens-tale-ved-smk-fridays-take-a-break-2025>

195

200

205

210

215

220